

- ۱- اقوام آریایی مهاجر به ایران خدایان خود را چه می نامیدند؟ خدایان متعددی را میپرستیدند و آنها را بَع (بخشنده)، آ هوره (سرور) و آ مرتا (بیمرگ) میخواندند
- ۲- آریایی ها برای خشنودی خدایان خود چه اقدامی انجام می دادند؟ حیوانات را قربانی میکردند و سرودها و نیایشهای گوناگونی می خواندند.
- ۳- برگزار کننده مراسم مذهبی اقوام آریایی چه نام داشت؟ افرادی با عنوان مغ، مراسم و تشریفات دینی را اجرا میکردند.
- ۴- چرا اقوام آریایی بر خلاف مردمان ایلام، بین ا لنهرین، یونان برای خدایان خویش معابد باشکوه نمی ساختند؟ چونکه آنان اعتقاد داشتند که نفوذ و قدرت خدایانشان محدود به ناحیه و شهر خاصی نمی شود، بلکه تمام قلمروگیتی را در برمیگیرد. آریاییان همچنین برخی عناصر طبیعی مانند آب، آتش و خاک را مقدس می شمردند
- ۵- کدام پیام آور دینی در میان ایرانیان باستان ظهور کرد؟ زرتشت پیام آور دین زرتشتی در میان ایرانیان باستان ظهور کرد.
- ۶- زرتشت در چه قرنی می زیست؟ اطلاع دقیقی درباره زمان و مکان تولد و مرگ این پیامبر ایران باستان در دست نیست. اخبار پراکندهای که درباره زندگانی و سرنوشت او در کتاب اوستا و دیگر متون زرتشیان آمده است، اغلب جنبه افسانههای دارد تا تاریخی. به هر حال، بیشتر پژوهشگران احتمال میدهند که زرتشت در قرنهای هفتم و هشتم پیش از میلاد میزیسته است
- ۷- تعالیم زرتشت بر چه اساسی است؟ توضیح دهید. اساس تعالیم زرتشت بر یگانگی و پرستش آهورهمزدا قرار دارد. بر پایه آموزههای زرتشت، آهورهمزدا، آفریدگار آسمانها و زمین، خورشید، ماه و ستارگان، آبها و گیاهان، روشنایی و تاریکی است. هیچ چیز از دایره قدرت و خواست او بیرون نیست. مطابق تعالیم زرتشتی، گروهی از موجودات الهی که آ م شاس پندان یا جاودانان مقدس خوانده میشوند آهورهمزدا را در امر آفرینش و اداره امور جهان یاری میکنند. بر پایه تعالیم زرتشت، دو نیرو یا مینوی نیک و بد در جهان وجود دارد. آن کس که نیک و خیر را برگزیند، پیرو آهورهمزدا و آنکس که بد و شر را انتخاب کند، پیرو اهریمن شمرده میشود. زرتشت به پیروانش سفارش میکرد که مینوی نیک را برگزینند و «پندار نیک»، «گفتار نیک» و «کردار نیک» را سرمشق زندگی خود قرار دهند
- ۸- سفارش زرتشت به پیروانش چه بود؟ زرتشت به پیروانش سفارش میکرد که مینوی نیک را برگزینند و «پندار نیک»، «گفتار نیک» و «کردار نیک» را سرمشق زندگی خود قرار دهند
- ۹- عقاید زرتشت در مورد جهان آخرت را بنویسید؟ از دیگر آموزههای مهم زرتشت، اعتقاد به جهان آخرت و روز واپسین است؛ روزی که درباره اعمال انسان در جهان، داوری خواهد شد. نیکان به جرگه یاران آهوره مزدا خواهند پیوست و بدان به دوزخ افکنده و برده اهریمن خواهند شد. زرتشت با برخی از آداب نیایش رایج در جامع خود، که میراث دوران گذشته بود، مانند قربانی کردن و کشتار بیروی حیوانات به ویژه گاو مخالف بود و برگزارکنندگان آنها را نکوهش کرده است
- ۱۰- کتاب مقدس ایرانیان باستان و زرتشتیان، چه نام داشت؟ اوستا نام دارد.
- ۱۱- بر پایه داستانهای باستانی، نسخهای اوستا که در زمان کدام حکومت بر پوست گاو نوشته شده؟ هخامنشیان
- ۱۲- نسخه های اوستا که در زمان هخامنشی بر پوست گاو نوشته شده بود چگونه اربین رفت؟، بر اثر آتش سوزی تخت جمشید به دست اسکندر مقدونی از بین رفت
- ۱۳- کدام پادشاه اشکانی اقدام به جمع آوری اوستا نمود؟. چند قرن بعد، یکی از پادشاهان اشکانی به نام بلاشی کم اقدام به گردآوری اوستا نمود.

- ۱۴- اوستا توسط کدام پادشاه ساسانی مکتوب شد؟ به هر حال، چنین به نظر می‌رسد که اوستا تا قرن‌ها به‌صورت شفاهی و سینه به سینه نقل می‌شده است، تا آنکه در قرن 4م. و در زمان شاپور دوم ساسانی به خط و زبان اوستایی نگارش یافت
- ۱۵- روحانیون مادی چه نام داشتند و وظیفه آنها چه بود؟ که مغ نامیده می‌شدند، برگزاری آیینهای دینی از جمله خواندن نیایشها و سرودها و رسم قربانی کردن را برعهده داشتند. مغان، بعدها که به تدریج دین زرتشتی را پذیرفتند، به پیشوایان دینی جامع‌تر زرتشتی تبدیل شدند. آنان نقش مهمی در آمیختن باورهای دینی کهن خود با تعالیم زرتشت داشتند
- ۱۵- اختلافات پژوهشگران ایرانی در مورد دین هخامنشیان را بنویسید؟ پژوهشگران برجسته ایرانی و غیرایرانی در خصوص پیروی هخامنشیان از دین زرتشتی، اختلاف نظر دارند. عده‌ای از آنان بر پای‌تری برخی از مندرجات سنگ‌نوشته‌ها و دیگر شواهد تاریخی، استدلال می‌کنند که هخامنشیان زرتشتی بوده‌اند و گروهی دیگر این نظر را قبول ندارند و می‌گویند، شاهان هخامنشی به باورهای کهن ایرانی اعتقاد داشته‌اند
- ۱۶- روش کشورداری کورش چه بود بنویسید؟ ر قلمرو پهناور حکومت هخامنشیان، گروه‌ها و اقوام متعدد با فرهنگ و اعتقادات گوناگون زندگی می‌کردند. پادشاهان هخامنشی مردم را در پیروی از دین خود آزاد می‌گذاشتند و فرهنگ و عقاید اقوام تابع حکومت خود را محترم می‌شمردند. رفتار آزادمنشان کورش بزرگ با مردمان مغلوب، و احترام او به دین و آداب و رسوم این مردمان در آن زمان پدیده جدیدی بود. سطرهایی از منشور کورش، به این مطلب اشاره دارد که او وقتی بابل را بدون خونریزی و غارت فتح کرد، به نیایش و ستایش مردوک، خدای بزرگ بابلیان پرداخت. در حالی که فرمانروایان آن زمان، معمولاً پس از تسخیر شهر خدایان آنان اهانت می‌کردند
- ۱۷- در دوران سلوکی و اشکانی چه خدایانی در ایران پرستش می‌شد؟ در دوران سلوکیان و اشکانیان، علاوه بر اهوره مزدا، خدایان کهن ایرانی همچون مهر و آناهیتا هم ستایش می‌شدند. برخی از پادشاهان اشکانی به تقلید از یونانیان، معابدی را برای آناهیتا ساختند
- ۱۸- کدام پادشاه اشکانی دستور جمع آوری نسخ‌های پراکنده اوستا را داد؟ یکی از شاهان این سلسله به نام بلاش یکم (حکومت ۵۱-۷۸م). دستور داد متون پراکنده اوستا گردآوری شود.
- ۱۹- نقش آتشدان بر روی سکه‌های اشکانی نشانه چیست؟ برخی از شاهان اشکانی تصویر آتشدانی را که نشانه گرایش آنان به کیش زرتشتی بود، بر روی سکه‌های خود نقش کرده‌اند.
- ۲۰- در عهد اشکانی شکانی، ستایش کدام ایزد در روم رواج یافت؟ ایزد مهر (میترا) به قلمرو روم در آسیای صغیر راه یافت و در آنجا به کیشی مستقل تبدیل شد و سپس به اروپا رسید
- ۲۱- سیاست دینی اشکانیان چگونه بود توضیح دهید؟ اشکانیان نیز همانند هخامنشیان حامی سیاست آزادی دینی بودند. ایرانیان و دیگر مردمانی که در سرزمین‌های تحت فرمانروایی حکومت اشکانی زندگی می‌کردند، در ستایش خدایان و انجام مراسم دینی خود، آزاد بودند. آزادی دینی اشکانیان زمین‌مناسبی را برای همزیستی مسالمت‌آمیز پیروان دینها و عقاید مختلف فراهم آورد. از اینرو، یونانی‌تبارانی که در ایران می‌زیستند، بدون هیچ مزاحمتی خدایان خود را می‌پرستیدند. مجسمه‌هایی از این خدایان در کاوشهای باستان‌شناسی پیدا شده است. یهودیان نیز همچون دوره هخامنشی، حکومت ایران را پناهگاه مناسبی برای خود می‌شمردند. پیروان دین مسیح هم که در معرض آزار و اذیت حکومت روم قرار داشتند، در قلمرو اشکانیان احساس امنیت و آزادی می‌کردند. آیین بودایی از آیینهایی بود که در آن دوره به ایران نفوذ کرد و مبلغان بودایی در سرزمینهای شرقی حکومت اشکانی به تبلیغ اندیشه و آموزه‌های بودا می‌پرداختند.

- ۲۲- درباره وضعیت دین در دوره ساسانی و سیاست ینی ساسانیان، اخبار و آگاهیهای بیشتری در دسترس است. منابع این اخبار و آگاهیها چیست؟ سنگنوشته ها، نقشبرجسته ها، شواهد باستانشناسی، سکه ها، کتابهای دینی و اندرز نامه های زرتشتیان، برخی آثار مورخان مسلمان، یونانی و رومی و نیز شاهنامه فردوسی
- ۲۳- چرادوره ساسانیان اهمیت بسزایی در تاریخ دین زرتشتی دارد؟ چونکه حکومت ساسانی، این دین را دین رسمی ایران اعلام کرد.
- ۲۴- علت افزایش قدرت روحانیون زرتشتی در دوره ساسانی چه بود؟ گسترش و رسمیت یافتن دین زرتشتی، نفوذ و قدرت روحانیان زرتشتی را به طرز چشمگیری افزایش داد.
- ۲۵- روحانی برجسته زرتشتی چه نام داشت؟ در رأس آنان، روحانی برجسته های با عنوان موبدان موبد قرار داشت که از جایگاه بلندی در دربار برخوردار بود.
- ۲۶- پادشاهان ساسانی چه موقع با موبدان مشورت می کردند؟ معمولاً برای تصمیم گیری در مسائل مهم حکومتی، با موبدان مشورت میکردند.
- ۲۷- علت تمایل موبدان به مکتوب شدن اوستا چه بود؟ پس از موبدان موبد، سلسله مراتبی از روحانیان جای می گرفتند که عهده دار مسئولیتهایی مانند قضاوت و دادرسی، اداره آتشکدهها، اجرای مراسم و آداب مذهبی و تعلیم آموزه های زرتشتی بودند. تا آن زمان، موبدان ترجیح میدادند که مطالب کتاب اوستا را به حافظه بسپارند و به صورت شفاهی به دیگران منتقل کنند. ولی تحولات دینی این عصر، از جمله پیشرفت دین مسیح در قلمرو ساسانی و در گرفتن مباحثات اعتقادی میان پیروان ادیان مختلف، موجب شد موبدان برای اینکه در مقام بحث و جدل، سند و مدرک قابل استنادی در اختیار داشته باشند، اقدام به مکتوب کردن اوستای شفاهی کنند؛ هر چند همچنان به نقل شفاهی آن رغبت بیشتری داشتند
- ۲۸- چرا در دوره ساسانی آتشکده های بسیاری ساخته شد؟ در دین زرتشتی، آتش، عنصری مقدس بود و زرتشتیان با نیایش در برابر آتش، اهورمزدا را ستایش میکردند. به همین دلیل در دوره ساسانیان آتشکده های بسیاری در شهرها و روستاهای ایران ساخته شد.
- ۲۹- آتشکده های معروف دوره ساسانی را نام برده و ذکر کنید مربوط به چه طبقه ای است؟ سه آتشکده آذر برزین مهر در خراسان، مخصوص کشاورزان، آذر گشنسب در آذربایجان، ویژه شاهان و آذر فرنبغ در فارس، خاص موبدان، بزرگتر و شکوهمندتر از دیگر آتشکدهها بودند.
- ۳۰- در عصر ساسانیان، اوستا به چه زبانی ترجمه شد؟ زبان پهلوی ترجمه و شرح و تفسیرهایی بر آن نوشته شد.
- ۳۱- کتابهای اعتقادی براساس تعالیم زرتشت به چه زبانی تألیف گردید؟ زبان پهلوی تألیف گردید.
- ۳۲- مهمترین و مفصل ترین کتاب زرتشتی که به زبان پهلوی تألیف شد چه نام داشت؟ دینکرد، نام برد که دانشنامه های مشتمل بر عقاید زرتشتی است. کتاب بندهش از جمله دیگر کتابهای آن دوره به شمار می آید.
- ۳۳- آیین مانی چگونه آینی بود؟ مانی (۲۱۶-۲۷۴م). با ترکیب آموزه هایی از دینهای زرتشتی، مسیحی و بودایی، آیین جدیدی را عرضه کرد. او از شاپور یکم اجازه گرفت که عقاید خود را تبلیغ کند. مانی عقیده داشت که او پیامبران پیش از وی، آمده اند تا روح را که از دنیای نور است، از جهان مادی و تاریکی برهانند و انسان را به رستگاری برسانند. مانی و پیروان او، کتابهای خود را به زبانهای مختلف مینوشتند و گاه برای تفهیم مطالب، از نقاشی استفاده میکردند. مانی عقاید خود را در کتابی با عنوان شاپورگان نوشت و به شاپور هدیه کرد. اما این پادشاه ساسانی بر دین زرتشتی باقی ماند. موبدان به شدت با آیین